

BEGRIPPENLIJST

- **Aanzetten tot haat** – beledigende of bedreigende spraak of geschriften waarin vooroordelen worden geuit tegen een bepaalde groep, met name op basis van etniciteit, religie of seksuele geaardheid.
- **Agent** – de persoon of instantie die een bericht verstuurt.
- **Antisemitisme** – vijandigheid jegens of vooroordelen over joden.
- **Bedrieglijke inhoud** (ook verzonden inhoud) – inhoud die is ontworpen om individuen, groepen mensen of een instelling schade toe te brengen; de nabootsing van werkelijke bronnen.
- **Bericht** – een mondelinge, schriftelijke of opgenomen communicatie die door een agent naar een ontvanger wordt verzonden, bestaande uit sociale, moreel of politieke punt die van belang worden geacht en die worden overgebracht.
- **Bron** – de persoon of het medium waarvan we iets verkrijgen.
- **Clickbait** – een sensationele tekst- of miniatuurlink die is ontworpen om de aandacht te trekken en gebruikers te verleiden die link te volgen en de inhoud ervan te lezen, bekijken of beluisteren, die vaak niet voldoet aan de verwachtingen die door de tekst of link worden gegenereerd.
- **Contextualisering** – informatie of taal begrijpen binnen de betekenisvolle, passende context in plaats van deze los van contextuele factoren te behandelen.
- **Decontextualisering** – informatie of taal uit zijn oorspronkelijke context halen en geïsoleerd behandelen.
- **Deepfakes** – kunstmatig gegenereerde afbeeldingen, audio en video's die worden gebruikt in plaats van de originele afbeeldingen, audio of video.
- **Desinformatie** – desinformatie is onjuiste informatie die wordt verspreid door iemand die weet dat het onwaar is, bedoeld om te manipuleren, schade aan te richten of mensen, organisaties of landen ertoe te bewegen tegen hun belangen in te handelen.
- **Digitale geletterdheid** – de vaardigheden die nodig zijn om te leven, te leren en te werken in een samenleving waar communicatie en toegang tot informatie in toenemende mate plaatsvinden via digitale technologieën zoals internetplatforms, sociale media of mobiele apparaten.

- **Discoursanalyse** – een benadering die wordt gebruikt om onderzoek te doen naar het gebruik van taal in context, meestal gerelateerd aan een grote verscheidenheid aan sociale issues, of aan de werking van macht in de samenleving.
- **Doelgroep** – Dat deel van de bevolking waarbij gedragsverandering tot stand gebracht zou moeten worden.
- **Echokamer** – een door media-algoritmen gecreëerde situatie waarin mensen alleen berichten tegenkomen die aansluiten bij hun politieke en maatschappelijke voorkeuren; dit kan leiden tot versterking deze ideeën en tot maatschappelijke polarisatie.
- **Facebook** – een sociale netwerksite die in februari 2004 is opgericht door studenten van Harvard University. Mensen kunnen profielen aanmaken, informatie zoals foto's en quotes over zichzelf delen en reageren op of linken naar de informatie die door anderen is geplaatst. Oorspronkelijk was het idee achter Facebook om een online boek met gezichten aan te bieden voor universiteitsstudenten om verbinding te maken en informatie te delen.
- **Factcheckers** (feitencontrolesites) – instellingen die proberen informatie die in de media wordt gepresenteerd te verifiëren om de juistheid ervan vast te stellen en zo het publiek te beschermen tegen informatiestoornissen en de waarheidsgetrouwheid van de berichtgeving te bevorderen.
- **Gemanipuleerde inhoud** (foto of video) – het delen van beelden en/of inhoud om te misleiden; gebruik van echte afbeeldingen in nep contexten om schade aan te richten en de claim sterker te maken.
- **Inhoudsanalyse** – een onderzoeksmethode die is ontworpen om de aanwezigheid, betekenissen en relaties van bepaalde woorden, thema's of concepten in een bepaalde reeks teksten te kwantificeren en te analyseren.
- **Informatiestoornis** – een generieke term voor desinformatie en verkeerde informatie.
- **Instagram** – is een gratis, online toepassing voor het delen van foto's en een sociaal netwerkplatform dat in 2012 door Facebook is overgenomen. Met Instagram kunnen gebruikers foto's en korte video's bewerken en uploaden via een mobiele app.
- **Interculturele competentie** – het vermogen om effectief te functioneren in verschillende culturen, om gepast te denken en te handelen, en om te communiceren en te werken met mensen met verschillende culturele achtergronden – in binnen- of buitenland.
- **Interpreteerder** – een persoon die uitlegt wat er wordt gezegd in een andere taal, of die de boodschap uitlegt die in een bepaald medium wordt overgebracht.

- **Intertekstualiteit** – de onderlinge afhankelijkheid van teksten ten opzichte van elkaar, ofwel door openlijke technieken zoals citeren, verwijzen, parodie of satire, of meer in het algemeen door culturele of sociale invloeden.
- **Kritisch denken** – het intellectuele vermogen om beschikbare feiten, bewijzen, observaties en argumenten te analyseren om een evenwichtig onafhankelijk oordeel te vormen.
- **Mediageletterdheid of mediawijsheid** – het vermogen om toegang te krijgen tot alle vormen van mediacommunicatie, deze te analyseren en te evalueren, en deze op de juiste manier te toetsen en te gebruiken.
- **Migrant** – een persoon die naar een andere plaats of een ander land reist, meestal om werk te vinden of om zich bij familieleden te voegen.
- **Minderheid/minderheden** – een groep of groepen binnen een samenleving die verschilt/verschillen van de heersende groep op grond van een of meer van de volgende kenmerken: etniciteit, religie, seksuele geaardheid, etc.
- **Misleidende inhoud** – materiaal dat is ontworpen om mensen iets te laten geloven dat niet waar is.
- **Multimodale analyse** – analyse van media-assemblages waarin tekstuele en niet-tekstuele vormen van informatie worden gecombineerd.
- **Narratief** – een gesproken of geschreven verslag van gebeurtenissen, een verhaal.
- **Nepnieuws** – valse, gedeeltelijk onjuiste of misleidende informatie gepresenteerd alsof het nieuws is.
- **Nieuwsgeletterdheid** – is een opkomend vakgebied binnen de disciplines mediageletterdheid, journalistiek onderwijs, informatietechnologie en andere aanverwante gebieden. Haar kerntaak wordt gezien als "empowerment van burgers", in die zin dat de kritische denkvaardigheden die nodig zijn voor de evaluatie van nieuwsberichten en het vermogen om op feiten gebaseerde kwaliteitsinformatie te identificeren, actieve participatie en betrokkenheid van goed geïnformeerde burgers aanmoedigen.
- **Onjuiste context of onjuist verband** – contextuele informatie die niet waarheidsgetrouw is of gebaseerd op valse beweringen; de inhoud wordt niet ondersteund door afbeeldingen, koppen en bijschriften.
- **Otherisering/Andersheid** – proces waarbij een persoon of een groep individuen anders of vreemd wordt voorgesteld. 'Anders zijn' markeert een verschil tussen een "wij" ("ik") en de anderen. Soms heeft het een negatieve bijklank, maar dat is niet altijd het geval.
- **Overdrijving** – Een oorzaak opzettelijk overdrijven.

- **Pandemie** - een epidemie op wereldwijde schaal.
- **Parodie** – een imitatie van de stijl van een bepaalde auteur, genre of mediaproductie die bedoeld is voor een humoristisch effect.
- **Propaganda** – een vorm van communicatie waarbij door de belanghebbende partij wordt getracht aanhangers voor haar gedachtegoed te winnen. Door het bewust verspreiden van eenzijdige en/of verzonden informatie wordt geprobeerd de publieke opinie te bespelen.
- **Racisme** is de opvatting dat er menselijke rassen te onderscheiden zijn met daaraan gerelateerde verschillen in karaktereigenschappen, fysieke capaciteiten en geestelijke vermogens waarbij het eigen ras superieur zou zijn aan andere rassen.
- **Recontextualisering** – een proces waarbij teksten, afbeeldingen, tekens of betekenissen uit hun oorspronkelijke context worden gehaald (decontextualisering) en hergebruikt in een andere context.
- **Satire/parodie** – de bedoeling is om anderen voor de gek te houden, maar zonder schade aan te richten.
- **Sensationalisme** – het gebruik van schokkend of dramatisch materiaal om emotionele reacties op te wekken.
- **Shitstorm** – een situatie die meestal onopgemerkt ontstaat, waarin plotseling grote aantallen mensen negatief met elkaar omgaan, wat mogelijk leidt tot escalerende conflicten.
- **Sociale media** – een verzamelnaam voor op internet gebaseerde platforms en netwerken die gebruikers in staat stellen met andere gebruikers over de hele wereld te communiceren en media-inhoud te genereren en te delen.
- **TikTok** – populair Chinees platform dat korte, door gebruikers gegenereerde video's host, wat erg populair is bij jongeren.
- **Twitter** – een Amerikaanse microblogging- en sociale netwerkdienst waarop gebruikers berichten posten en gebruiken die bekend staan als "tweets".
- **Verkeerde informatie** – onjuiste of misleidende informatie die wordt gepresenteerd alsof deze waar is. In het geval van desinformatie gelooft de persoon of instelling die de informatie verspreidt oprecht dat het waar is.
- **Vluchteling** - iemand die zijn woongebied is ontvlucht uit vrees voor geweld of zijn leven.
- **Vooroordelen** - oneerlijke en onredelijke meningen of gevoelens, vooral wanneer deze gevormd worden zonder voldoende nadenken of kennis.

- **WhatsApp** – een Amerikaans berichten- en voice-overplatform waarmee gebruikers tekstberichten, foto's en spraakberichten kunnen versturen en spraak- en videogesprekken kunnen voeren.

- **Verzonnen inhoud** (ook bedrieglijke inhoud) — inhoud die is ontworpen om individuen, groepen mensen of een instituut schade toe te brengen; de nabootsing van werkelijke bronnen.
- **Xenofobie** – afkeer van of vooroordeel tegen mensen uit andere landen of leden van andere etnische groepen.